

Handläggare: Anette Manoti
Telefon: 08 - 508 21 312

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2011-12-15

Remiss om Stockholms stads program för kvinnofrid - mot våld i nära relationer 2012- 2014

Dnr: 325-2183/2011

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Eva Frykler
T.f. verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Socialnämnden har godkänt det nya reviderade programmet *Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012- 2014* och överlämnat programmet till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2011-12-31.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till det föreslagna kvinnofridspolitiska programmet. Genom att programmet är uppbyggt enligt modellen om resultatbaserad styrning, ligger fokus på vad som ska uppnås och vilken förändring för målgruppen som förväntas ske. Det är ett förpliktigande styrdokument som vill synliggöra och åstadkomma förändringar i problematiken kring mäns våld mot kvinnor och deras barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdena barn, ungdom och vuxna. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen, handikapprådet och pensionärsrådet 2011-12-08.

Bakgrund

Socialförvaltningen har i en arbetsgrupp bestående av representanter från stadens förvaltningar reviderat det tidigare programmet *Stockholm stads program för kvinnofrid* som gällde perioden 2006-2010.

Socialnämnden har 2011-10-31 godkänt det nya reviderade programmet *Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012- 2014* och överlämnat programmet till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2011-12-31 (bilaga).

Sammanfattning av programmet

Socialnämndens nya reviderade program *Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012- 2014*, utgår från kunskapen om och förståelsen för att våld kan förekomma i alla slags relationer mellan närstående, såsom heterosexuella par, samkönade par, andra familje- och släktrationer samt relationer till andra personer som den våldsutsatta känner väl. Kännetecknande är att den utsatta har en nära relation till och ofta starka emotionella band till förövaren, vilket försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott.

Stadens långsiktiga vision föreslås vara:

- I Stockholms stad utsätts ingen för våld eller hot om våld i nära relation.

Det första steget mot ”nollvisionen” föreslås pågå under tre år, 2012 – 2014, med tre särskilda målgrupper som nämns nedan. Programmet är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolag och ska så långt som möjligt tillämpas i uppdrag som staden ger andra organisationer. Programmet uppmärksammar alla nämnder och bolag på att de i egenskap av både servicegivare och arbetsgivare har ett an-

svar för att våga se, våga fråga och våga agera när misstanke om våld i nära relationer förekommer.

Socialnämndens program föreslås omfatta tre målgrupper:

1. Kvinnor som utsatts för våld i nära relationer
2. Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna
3. Män som utövat våld i nära relationer.

Därmed fokuserar programmet under den första treårsperioden på mäns våld mot kvinnor i nära relationer och deras barn. Det viktigaste skälet som anges till denna avgränsning, är den kunskap som finns om att mäns våld mot kvinnor är ett omfattande samhällsproblem och en allvarlig typ av brottslighet. Våld i nära relationer drabbar framför allt kvinnor och barn och medför stora konsekvenser för kvinnorna, för barnen och även för männen som utövar våld. Programmet har därför även *män som utövar våld mot kvinnor* som målgrupp.

Socialnämndens program föreslås däremot *inte* omfatta män som utsatts för våld i nära relation. Det är här viktigt att notera skillnaden mellan programmet, som anger den övergripande inriktningen för stadens kvinnofridsarbete, och vad som åligger socialtjänsten. Socialtjänsten har ansvar för att ge stöd och skydd till *alla* personer som utsätts för våld i nära relationer, oavsett kön eller könsidentitet.

Programmet har utarbetats utifrån modellen om resultatbaserad styrning. Sammanlagt **åtta mål** föreslås för målgrupperna. Målen syftar ytterst till att kvinnor och barn ska leva ett liv utan våld i nära relation, ha kunskap om sina rättigheter och känna sig trygga med de insatser staden erbjuder. För att kvinnor och barn ska leva tryggt krävs insatser för de våldsutövande männen för att de ska sluta använda våld. Målen är högt ställda, men det är de resultat man måste sträva efter för målgruppen.

Totalt **15 indikatorer** föreslås för att mäta i vilken utsträckning de förväntade målen uppnås. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att ge stöd och hjälp, varför flertalet indikatorer avser det området. Varje nämnd och styrelse fastställer vilka aktiviteter de ska genomföra för att medverka till måluppfyllelse.

Endast en liten del av våldet mot kvinnor och barn kommer till polisens och socialtjänstens kännedom. Socialförvaltningen kommer ta initiativ till att en kartläggning görs för att få en bild av den totala omfattningen av våld i nära relationer i staden. Likaså kommer socialförvaltningen med utgångspunkt i Socialstyrelsens metodhandbok (*Våld - Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvin-*

nor och barn som bevittnat våld, 2011) utarbeta riktlinjer för socialtjänstens arbete för kvinnofrid - mot våld i nära relationer.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är positiv till det föreslagna kvinnofridspolitiska programmet. Genom att programmet är uppbyggt enligt modellen om resultatbaserad styrning, ligger fokus på vad som ska uppnås och vilken förändring för målgruppen som förväntas ske. Det är ett förpliktigande styrdokument som vill synliggöra och åstadkomma förändringar i problematiken kring mäns våld mot kvinnor.

Programmets tre målgrupper inbegriper en helhetssyn på problematiken mäns våld mot kvinnor. Programmet är i huvudsak sekundärpreventivt, då det handlar om kvinnor och deras barn som redan utsatts för våld. Men i och med att målgruppen män som använder våld i nära relation, ska erbjudas stöd att ändra sitt beteende har programmet även preventivt fokus, då män som använder våld tenderar att upprepa våldet i nya relationer.

En avgränsning har gjorts i det att programmet inte omfattas av män som utsatts för våld i nära relationer, varför man i programmet understryker socialtjänstens ansvar för *alla* brottsoffer enligt Socialtjänstlagen 5 kap § 11. Förvaltningen anser att avgränsningen är väl underbyggd med FN dokument och överensstämmer med regeringens fjärde mål för jämställdhetspolitiken, om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det finns ett stort mörkertal när det gäller hur många personer som lever med våld i nära relationer. Därför välkomnas socialförvaltningens initiativ till att metoder ska utvecklas för att kartlägga den totala omfattningen av våld i nära relationer. En kartläggning möjliggör även att kontinuerlig uppföljning kan ske. Socialförvaltningen har även för avsikt att med utgångspunkt i Socialstyrelsens metodhandbok (*Våld - Handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, 2011*) utarbeta riktlinjer för socialtjänstens arbete för kvinnofrid - mot våld i nära relationer. Även sådana riktlinjer är välbehövliga.

Stadsdelsförvaltningen kan dock se att en del av de aktiviteter som ska tas fram för att nå målen, kan ställa till svårigheter. Då det finns ett omfattande mörkertal om hur många kvinnor och barn som lever med våld i nära relationer och staden ännu inte har kartlagt omfattningen av våld i nära relationer, är det svårt för stadsdelsförvaltningarna att redogöra för hur stor målgruppen är, förutom de som är kända av socialtjänsten.

En annan utmaning är att mäta våldsutsatta kvinnors trygghet, i en livssituation som är omvälvande och otrygg i sig självt. En indikator som återkommer i alla tre målgrupperna är andelen kvinnor, barn och män som har kunskap om sina rättigheter, vilket kräver ett pedagogiskt arbete på både muntlig och skriftlig nivå. Många gånger kan personal uppfatta att ett gott informationsarbete genomförts, medan den utsatte har en sådan livssituation där utrymmet att ta in information är starkt begränsat.

Ovan nämnda svårigheter måste dock kunna lösas på sikt och ändrar inte det i huvudsak positiva intrycket, att stadens kvinnofridspolitiska program tar allvarligt på arbetet mot mäns våld mot kvinnor och deras barn.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Remissen *Stockholms stads program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer 2012- 2014*.